

NAPREJ

Glasiło Jug. socialno demokratične stranke in Kmetško delavske zveze.

Izhaja po potrebi, najmanj pa tedensko.
Pošilja se članom in tistim, ki hočejo postati člani.
Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne objavijo.
Rokopisov uredništvo ne vrača.
Reklamacije za list so poštne proste.
Uredništvo in upravništvo: Velika čolnarska ul. 19.
Naslov za dopise: Ljubljana poštni predal 168.
Naslov za telegrame: Naprej Ljubljana.
Poštni čekovni račun: Ljubljana, št. 14.398. (KDZ)

Za pravno skupnost.

Socialno demokratični program je komunističen. O tem ni med znanstveniki prav nobenega dvoma. A ne le znanstveniki socializma, tudi nasprotniki so vselej vedeli, da je komunističen in so ga zlasti zaradi komunizma ostro pobijali. Tudi manj izobraženi so vedeli, da skupna last delavnih in prometnih sredstev pomeni komunizem.

Spor med levicariji in desničariji se torej ni dotikal komunizma, ampak le načina, kako pridemo do skupne lasti. Za prehod iz sedanjega kapitalističnega družabnega reda v socialistični družabni red, za to je šlo in za to gre.

Do kod sega privatna last in kje začenja skupna last? Kdaj naj se začne, ali že zdaj, ali šele v nedogledni bodočnosti?

Delavski interes zahteva, da naj sega skupna last v vsa delavna in prometna sredstva brez razlike, privatna last naj ostane samo za tiste dobrine, ki so res vezane na osebo. Tudi glede časa zahteva delavski interes radikalno rešitev, čim prej naj postanejo delavna in prometna sredstva skupna last, danes boljše kot jutri. Kajti s tem bi delavec pridobil nazaj tisti del privatne lasti, ki bi morala biti sveta v vsi družbi, ki jo je pa kapitalistična družba odpravila, namreč privatno last nad uspehom dela.

To da, če je to interes delavstva, ni to interes voditeljev. Na voditeljska mesta prihajajo, kakor je razumljivo, vedno le izobraženci. Izobrazba pa je v kapitalistični družbi predprava kapitalistov, za proletariata skoraj nedostopna.

Tudi sama po sebi je izobrazba v kapitalistični družbi kapital, ki mora nositi obresti. Splošno mnenje je, da mora imeti vsaj 5 kratno plačo, kdor je dolgo po šolah lenobo pasel, in da je popolnoma v redu, če mu to 5 kratno plačo plačujejo tisti, ki so že od malega morali delati in niso smeli v šolo, čeprav bi radi in čeprav so imeli tudi zmožnosti zanjo.

Tudi oni voditelji, ki ne spadajo med izobražence, ampak so se iz delavnic povzpeli med voditelje, tudi ti imajo neke vrste kapital, zaupanje namreč, ki so si ga med delavstvom priborili. To zaupanje zlorabljajo enako kakor kapitalisti zlato, in prav nič jih ni sram te zlo-

rabe, smatrajo se za boljše ljudi, ki so svojo dolžnost izvršili, če čitajo polurno mašo ali če pridejo za pol ure pogledat, kako so kaj delavci pridni, ali če ob nedeljah pridigajo svojim ovčicam, kako morajo biti ubogljive in disciplinirane, ali če od časa do časa v kakem časopisu povedo svojo patentirano modrost. Kadar se jim ne ljubi, takrat ne smatrajo niti tega za svojo dolžnost.

S takim „delom“ si voditelji „zaslužijo“ svoje mastne plače in provizije. Če vse to sproti zapijejo in zaplešejo, se jim prizna nagrada za 30 letno požrtvovalno delo, če pa so skopuh, da si nakupijo milijone, potem veljajo za dobre gospodarje.

Resnično: ostrigene ovce spoštujejo svojega pastirja za dobrega gospodarja, ker njih volne ni sproti zapravljaj, ampak si je dal iz nje napraviti skladišče tople obleke. In kadar jim ta voditelj pridiga, da je ta bogastva n kupičil za blagor ovčic, mu verjamejo, čeprav jih zebe, ker jih je ostrigel do gole kože.

Taki voditelji nikdar nimajo interesa, da bi njih nagrabiljena lastnina postala skupna last. Če jih kdo na to opozori, pravijo da proletariata za skupno last ni še zrel; kadar bo zrel, takrat da mu bodo vse izročili. Zrel pa ne bo nikoli, kajti na izobrazbo imajo patent samo oni, ker so dobri gospodarji in ker so se že česa naučili.

Kadar pridejo v debato s pametnejšimi, ki ne marajo biti ovce, zasucejo drugače: zdaj je še kapitalizem, v kapitalistični družbi pa je nemogoče ustvarjati socializem. Najprej mora priti „revolucija“. Takrat bomo kapitalistom vse vzeli in začeli upravljati skupno. Marsikdo jim verjame, čeprav smo pred par leti videli, kako znajo ti voditelji porabiti revolucijo! Ničesar niso vzeli kapitalistom, pač pa so narod slekli do golega. Konsolidirali so kapital, proletariata so pa razcepili na drobce!

Proletariata se pa po takih bridkih izkušnjah uči in spregleduje. Ne mara se več pričakati o tem, kako bodo prešla delavna in prometna sredstva v skupno last, ali z nasiljem, ali brez njega, ali že kmalu ali šele čez 100 let ali nikoli. To je zanj prazno pričkanje. Vsa kulturna, strokovna, gospodarska in politična vprašanja so za zavedne proletarce koncentrirana v vpraša-

nju, kako si zasigurati pravico do dela in kako obvarovati uspeh dela pred grabežljivostjo lenuhov.

Odgovor na to je samo eden: s komunizmom.

Organizacije imamo, ki jim je priznana pravna osebnost, ki hočejo in znajo upravljati skupno last, ki začenjajo z lastno produkcijo. Te organizacije so živ dokaz, da je komunizem mogoč tudi v kapitalistični družbi, če se ne da mešati z nasilstvom, ki nima in ne sme imeti s komunizmom nobene zveze, kajti tatvina, rop in vsakovrsten terorizem je potreben le kapitalistom in njih hlapcem, ki hočejo živeti od tujega dela.

III. skupščina Delavske zbornice za Slovenijo

v Ljubljani, 19. in 20. marca 1927.

Dne 19. marca ob 15. je predsednik **M. Čobal**: otvoril sejo, pozdravil navoženega zastopnika velikega župana g. dr. Goršiča in navožene delegate ter prečital dnevni red:

1. Odobritev zapisnika o zadnji skupščini.
2. Poročila: a) predsednika b) tajnika c) blagajnika d) poročilo finančne kontrole,
3. Proračun za leto 1927 - 28.
4. Službeni red
5. Poročilo o porabi gradbenega fonda
6. Razno.

Ker k dnevnemu redu ni želel nihče spremembe, je bil sprejet. Za overovatelje je imenoval: R. Juvana (SDS), I. Gajška (SLS) in J. Ošlaka (SPJ). Prosi, naj se delegati izjavijo, če je potrebno, da se čita zapisnik zadnje skupščine.

S. Al. Leskošek (JSDS) zahteva, naj se zapisnik prečita.

Fr. Terseglav (S. S): Za klub SLS smatra, da je čitanje zapisnika nepotrebno.

Urbančič (SDS) predlaga prehod na dnevni red.

M. Čobal: smatra Urbančičev predlog za najboljšega in ga da na glasovanje. Proti sta oba socialna demokrata ss. Leskošek in Pevč. Zapisnik zadnje skupščine se vzame torej brez čitanja na znanje in je s tem prva točka dnevnega reda rešena.

M. Čobal poroča: V svojem poročilu bom zelo kratek, ker je izšlo precej obširno tiskano poročilo. Ugotavljam predvsem, da so izstopili nekateri delegati zaradi prevelike zaposlenosti ali odpotovanja in sicer: Jože Golmajer (SPJ), ker je odpotoval v Beograd; na njegovo mesto je prišel s. I. Ropret. Od delegatov SLS sta izstopila Fr. Orehek in dr. Milavec, zadnji, ker je prezaposlen kot okrožni posl. nec. Na njih mesto sta izvoljena gg. Piterle in Fr. Milavec iz Ruš. Od narodnega kluba je odstopila M. Kisovčeva in je njen namestnik Fr. Novak. Približno eno leto je od volite v DZ. Takrat se je človek resnično bal težkega dela. To leto pa je pokazalo da so se delegati enega in drugega kluba vsi zavedali, da je treba mirnega in treznega, res pozitivne-

ga dela. Le na ta način s o dosegli, da je DZ bolj popularna p stala in da je tudi upoštevana. Dnevno časopisje prinaša izraz, da je bila DZ dosedaj na mestu v vseh vprašanih. Tudi na tem polju si je torej DZ pridobila svoj ugled. Vsi veste, da je bilo mogoče le z združenimi močmi odstraniti nevarnosti, ki so grozile s strani ministrstva za socialno politiko. Vsi klubi so to dejstvo upoštevali in zato o ustili v zbornici vsako nevarnost Res je, da DZ ni vsega dosegla, kar si želi naše delavstvo, vendar pa boste spoznali, da je DZ v vseh važnejših vprašanih izrazil svoje stališče. Kakor do danes, tako upam, da bodo tudi v bodoče vsi klubi upoštevali važnost in potrebo skupnega dela. Opozicija nam očita, zakaj še nismo izvršili novega volilnega reda. Naša DZ z dva milijonskim proračunom ne more vsega napraviti, kar bi bilo treba. Tudi volilnega reda ne bomo napravili takega, kakor za narodno skupščino, ker ni potrebnih sredstev na razpolago. Vendar pa do takrat, ko ho volitev treba, bo izdelan tak volilni red kakor si ga vsi želimo.

Filip Uratnik, članik DZ: DZ je izvršila mnogo intervencij za delavstvo, kakor je razvidno iz poročila (s r. 31). Vsi delegati bodo videli, da pri nezadostnih zakonih in pri pomanjkanju sredstev ni bilo mogoče doseči velikih uspehov. Dosedanja politična nestinost in zlasti troyboveljska kriza je delavski položaj vsestransko obremenila. Padec denarne vrednosti je vse socialne odnose poslabšal. Posledica tega je tudi večja brezposelnost v Sloveniji je 12 000 brezposelnih, toda popolnoma brezposelni niso, ta gre k očetu na deželo, oni k sorodnikom i. t. d. Da se posredovalne ce za delo ohranijo, je nujna potreba. Če denar ni mogoče zaposliti delavce je treba premišljevat, kam z njimi. Zato je ena najvažnejših nalag bodoče DZ sodelovanje na trgu dela. Za brezposelni fond v Sloveniji bo treba še temeljite ureditve. Zdaj plačajo zanj le zavarovanci OUZD, člani bratovskih skladnic pa ne. Skrajni čas je, da se kaj ukrene za gradnjo stanovanj oz roma za pobijanje stanovanjske krize. Ljubljanska občina je zelo intenzivno pričela z delom na tem polju, zato je tudi DZ priskočila, da prispeva in pospeši to akcijo. O tem bo poročal posoben referent. Zaprake, ki ovirajo gospodarski napredek našega ljudstva, je iskati tudi v neizvrševanju zakonov. Zakonire določbe o šurniku se ne upoštevajo. Tako moram na žalost ugotoviti, da se niti tukaj ni storilo dovolj za obrambo duha zakona o šurniku. Najtežje je to, da kjer ni tožnika ni sodnika. Treba je nujno poskrbeti, da bodo delavski zaupniki zaščiteni. Tozadevni pravilnik, ki ga je izdala DZ, imajo vsi delegati že v rokah. Pereče vprašanje je tudi zavarovanje rudarjev, zlasti ker datjve nikakor niso v ravn težu s pre emki. Vpliv našega dela je tud pravilnik Bratovskih skladnic, e bo dr. Obersnelov predlog sprejet, bo vendar boljše kakor zdaj. V pripravi sta 2 važna zakona in sicer Rudarski zakon ter Obrtni red. Pri obeh bo morala DZ temeljito sodelovati. Tako da upravičeno lah o trdimo, da smo kakor stari Izraelci ki so z eno roko gradili svoj tempelj, z drugo pa se branili nasprotnikov.

M. Čobal: ugotavljam da je navzočih 53 delegatov, upr. vičeno odsotnih pa 7, in je torej skupščina sklepna.

Rado Čelešnik (SPJ): Prečita računski zaključek z dne 31. VII. 1926 (iz Poročila str. 26.—29.) in ga predlaga v odobritev. Prečital je tudi samo zase sestavljeni predlog dohodkov in izdatkov za zadnjih 7 mesecev. Pr tem ugotavljam, da je prispeva o ministrstvo za socialno politiko za Posr dovalnice dela Din 100.000, Delavska zbornica je pa dala iz lastnega do 1. 3. 1927 še 88.000 Din. Potem je prečital tudi pregled dohodkov in izdatkov kulturno prosvetnega odseka DZ.

Josip Ošlak (S J): kot predsednik nadzorstva DZ ugotavljam, da so bile knjige 6 krat pregledane in da se je izvršila mesečna skontracija blagajne in je bilo vedno vse v redu, zato predlagam na plenum sklence odobritev računskih zaključkov in absolutorij upravnemu odboru.

Rado Čelešnik (SPJ): poroča dodatno, da bo po poskusni bilanci oziroma kalkulaciji znašal gradbeni fond koncem julija 1927 s prebitkom DZ vred nad 2.000.000 Din.

Miroslav Pevec (JSDS): Prosim, da se mi pojasni, katere organizacije in koliko je vsaka dobila iz vsote nad 80.000 Din za podporo kulturnim organizacijam.

Rado Čelešnik (SPJ): Din 88.000 je bilo razdeljeno po ključu in po statutu vsem kulturnim organizacijam, ki so zastopane v DZ.

Miroslav Pevec (JSDS): Prosim, naj se točno pove, katere organizacije in koliko je vsaka dobila od tega denarja. (nedklici od vseh strani, da smo otročji i. t. d.)

Miroslav Pevec (JSDS): Očita se nam, da smo otročji. Pa zdi se mi, da je narobe. Ne le, da imam pravico brigati se za denar DZ ampak je to tudi moja dolžnost; zlasti če vem, da se denar DZ troši, npr. brezposelni fond, ki ga razdeljujejo posamezne organizacije popolnoma proti pravilom DZ. Tako mi je znan slučaj, da je Jug. strok. zveza delila brezposelnim podporo v obliki potrdil za naročnino „Pravice“ in članarino. KDZ deluje po svojih pravih tudi na kulturnem polju, pa vendar ni s ma nobena kulturna sekcija dobila nkekakega prispevka iz omenjenega fonda, ki se je razdelil kakor pravite po ključu.

Rado Čelešnik (SPJ): Din 88.000 smo delili s 60 (kolikor je mandatov DZ) in tako je dobila „Svoboda“ približno Din 35.000, Kreova mladina približno Din 18.000 in Bratstvo približno Din 11.000. (Op. ur. To je skupaj šele 64.000 Din, kje ostalo še 24.000 Din? Kdo je dobil za naša dva mandata?)

Al. Leskošek (JSDS): S. M. Pevec je upravičeno zahteval pojasnila o razdeljevanju denarja. KDZ ni dobila „po ključu“ ničesar za svoje kulturne sekcije, „Slovenec“ pa piše o razsipavanju delavskega denarja sam pa oziroma njegovi političarji jemljejo t k denar kar iz 2 strani. Ali za naš morda ni ključa, ker ne maramo „Svobodaških“ govornikov za predavanja? Striktno zahtevam, da se v DZ ravnava pravično. Mi ne maramo noben h izjem, vendar pa hočemo kar nam priteče. Ni in ne sme biti v zbornici skupine, ki bi imela monopol na kulturo in zlasti ne v taki zbornici, kjer „marksistična“ večina složno dela s klerikalizmo in fašizmom. (Dalje pr hod j e.)

Kartel strank.

Lani se je več mesecev vršila debata med ljubljanskimi organizacijami raznih strank, ki se imenujejo delavske. Včasih se je udeležil tudi kak zunanji sodrug in od z naj prinesel želje proletariata po združitvi. Vse se je vrtelo samo okoli združenja, pa vendar ni prišlo niti do najmanjšega napredka — druga po drugi so skupine izostajale in končno so ostali samo soci. lni demokrati. To je jasen dokaz, da s želijo resničnega združenja samo ti, druge skupine pa govorijo o združenju le iz demagogije. Kadar pride do resnega sodelovanja, so demagogi pripravljeni samo na združenje „voditeljev“, nikakor pa ne marajo, da b se združili tudi delavci in da bi združeno kontrolirali voditelje.

Podobno so ugotovili lani troyboveljski rudarji, ko so prisilili razne stranke na skupne razgovore v akcijskem odboru. Tam se je zgodilo, da so najprej kristanovci pokazali, da resnične, poštene združitve ne marajo, potem so pa tudi druge skupine druga za drugo pa azale svojo barvo. Krščanski socialci so na u-

sta svojega rudarskega tajnika celo izjavili, da „rudarji ne marajo združtve“.

Najgrše pa so nastopili voditelji levičarjev. Levičarski delavci so povsod in vselej pri ravljeni za pošteno združitve delavstva, ker se sodelavcev nič ne bojijo, saj imajo skupne interese. A vselej so prišli njih „voditelji“ zraven in preprečili združenje. Seveda so tudi pri teh prilikah kazali svojo „revolucionarnost“ stem, da so namigavali, kako imenitno da bi povedali svojo misel, a žal, zakon o zaščiti države jim veže usta.

Dobili so odgovor. Eden izmed takih odgovorov tvori uvodno stran letošnjnjega „Socialističnega koledarja“ Pona-tiskujemo ga, da tako opozorim o t di od te strani na nepotr bnost političnih kartelov. Zveze strank brez sodelovanja delavstva po načelu javnosti ne pomenijo nič drugega ko kartel za izkoriščanje delavstva. SPJ že ima s podporo „komunistov“, tak kartel z SLS in SDS v Delavski zbornici.

Komunizem in „komunizem“.

(Za skupno last—proti nasilju)

Podružabljenje produktivnih sredstev zahtevamo in po dokazih znanstvenega socializma vemo, da bodo produktivna sredstva gotovo podružabljena, prej ali slej. Kadar bodo, bomo imeli komunizem.

Socialni demokrati delamo na to, da se to čim reje zgodi, kapitalisti pa, ki imajo produktivna sredstva zdaj sami v rokah, poskušajo z vsemi — tuji z najpodlejšimi sredstvi, da čim najbolj zadržijo prehod produktivnih sredstev v skupno last.

Najnevarnejše in najpodlejšje sredstvo imajo v demagogiji. Kupili so si agente ki zapeljujejo vsakega, kdor se da zapeljati. Pobožnim pravijo, da je komunizem produktivnih sredstev prepovedan od Boga, narodnjakom razlagajo, da je komunizem produktivnih sredstev škodljiv narodu. Ko vse to ni nič pomagalo, so podtaknili komunizmu hudobne nene, so s posebnimi agencijami-provokatorji tudi res dosegli nekaj zločinov in pod vtisom teh zločinov so komunizem—prepovedali.

Im še zdaj hodijo kap talovi agenti po Jugoslaviji hinavsko razlagati, da bi radi delali za proletariat, da pa žal ne smejo, ker je komunizem prepovedan.

Hinavci! Kakšen komunizem je prepovedan? Ali mar komunizem produktivnih sredstev? Ali ni prepovedano samo nasilje in propaganda nasilja? Res je v zakonu beseda komunizem zapasana, toda vsebina odločuje ne beseda. Terorizem je prepove an. komunizem ne!

Če ste res komunisti, potem se organizirajte na pošten konju istični program, ki ni prepovedan! Če ste pa te oristi če hočete z nasiljem vladati, potem vedte, da naš proletariat ne mara terorizma, ker ve, da delajo vsi teroristi le zase ne pa za proletariat.

„Jutro“: Boljševiki pljujejo na Rusijo in ruski narod.

Pod tem naslovom je priobčilo „Jutro“ 29 III. daljši članek—pismo nekega vana Obuhova, ki je pobegnil iz Moskve, kjer je zavzel v komunistični stranki ujedno funkcijo. — V tem pismu izjavlja, da ne veruje več v dobre namene komunistične stranke, govori o neznosnih davkih, ki obremenjujejo kmečko ljudstvo, o draginji in o majhnem zaslužku, zaganja se s precej čudno vehemenco (morda pa je to le „Jutrov“ slog) v komunistično internacionalno, se spoditka ob nerusko večino boljševiške vlade (mi o tej neruski večini nič ne vemo) in s tem dokazuje, da se briga ta boljševiška internacionalna neruska vlada za svojo komunistično stranko bolj nego pa za ruski narod in da prihaja narod do prepričanja, da ruski državni komisarji pljujejo na Rusijo in na ruski narod. Prorokuje nato konec boljševizma.

Nočemo biti antipreroki niti zagovorniki boljševiškega sistema. Izjavljamo da ne verujemo nikdar nobenem izdajalcu, še najmanj pa temu Obuhovu, ki trdi, da je res zvesto služil boljševizmu. Komur je bil boljševizem všeč v najtežjih časih krvave državljanske vojne, ta pač ni poštenjak, če mu boljševim zdaj ni več všeč, ko se razmere že očitno konsolidirajo.

Kakor pri nas, tako vlada tudi v Rusiji e brezposelnost in draginja in z njima beda nižjih pla-

sti. Vendar pa ne moremo iti preko dejstev: usija se nahaja danes na sigurni poti do popolne sanacije. Njena industrija dosega že pred vojno produkcijo, in njena žitna polja so zopet postala žitnica Evrope. Vse kulturno in gospodarsko življenje ruskega naroda se nahaja v znamenju novega razmaha narodovih sil. Usija raste tudi kulturno. Poglejmo samo rezultate, ki jih je dala njeno kulturno delo v zadnjih letih! Kaj pa je dala ostala Evropa?

Studentje marksisti.

Zdelo se nam je, da z objavo dopisa »Voditelji okrog Enotnosti — Zanimivosti iz Kluba marksistov« nismo škodovali temu klubu niti se spodbudili nad njegovim delom, nasprotno je bila v dopisu prej hvala nego graja. Pač pa so gospodje komunipatrioti dobili primeren odgovor na svoje vsiljevanje. Vedno in povsod ponujajo zedinjenje, enotnost, enotno fronto in druge podobne fraze, a vse le pod pogojem, da ostane vodstvo v njih rokah, češ, oni so najavednejši del proletariata.

Da je taka želja po »voditeljstvu« že sama na sebi nasprotna razredni zavesti, o tem se jim niti ne sanja. Pač pa so jih dejstva že poučila, da proletariat ne vidi svoje odrešitve v »voditeljstvu«, ampak v odkritosrčni združitvi in resnem sodelovanju vseh, ne le tistih, ki so zajemali pamet z veliko žličo.

To pomeni zanje poraz, ker generali brez vojske nič ne pomenijo, zlasti pa ne takrat, kadar se razne nasprotne vojske direktno med seboj dogovarjajo, da je že čas ustaviť sovražnosti.

Gustinčič mora biti zlasti neprijetna konferenca v Dravogradu. Nenaprosen je prišel prodajati svojo učnost in priporočat kristanovsko «samostrokovno» združenje, pobijati pa odkritosrčno združenje delavstva na vseh poljih. Delavstvo pa, ki je zborovalo samo, se ni nič oziralo na «prepevedanega» generala in se tudi ni dalo provocirati v kakšne «revolucionarne» izbruhe, predobro že ve, da raste «krvava revolucija» na kapitalističnem zelniku.

Kes je zadnji čas, da se loči komunizem od nasilja in provokatorstva. Kajti pošteni komunisti imajo zaprta usta in zvezanje roke, nasilneži in provokatorji pa popolno svobodo — dokler bodo provokatorji v senci zakona o zaščiti države prodajali svoj »tajni« in »prepevedani« komunizem.

Take in podobne misli so komunipatriotom skrajno neprijetne, zato onemogočujejo vse debate povsod, kamorkoli seže njih denarni ali pa demagoški vpliv.

Mladi izobraženci pa niso pristopni takim vplivom, zato se med njimi vr i in se bo vršila debata. In to je prav, čeprav raznim papežem ni všeč. Mladost sicer rada prestreli, ker je bolj čustvena. Se včasih tudi zaleti in zaide v zmotno, a vse to je naravno in nič tragično.

Nenaravno in tragično pa je, če kdo nesorazumljenja in zmote postavlja v tako luč, kakor da bi izhajala iz zlobnega namena. In to se je v Klubu marksistov posrečilo, kakor vidimo iz sledeče izjave:

Izjava Prosimo Vas, da priobčite k navedbam v notici: »Voditelji okrog Enotnosti.« Zanimivo ti iz kluba marksistov, ki je izšla v 9. št. »Napreja«, sledečo izjavo:

Klub studentov marksistov je popolnoma samostojna organizacija, ki ni v nikaki zvezi z Vašimi «nekim zadevam» drugih organizacij.

Naš klub je popolnoma neinformiran o tem, kaj policija ve in česa ne ve ter se za to sploh ne zanima.

Neresnična je tudi trditev, da je nekaj študentov iz kluba i stopilo kakor pišete.

Ljubljana 24. marca 1927.

Za Klub študentov marksistov :
Dušan Kermauner, Ivan Grahor.

Mislimo, da bi imel klub možnost drugače reagirati na dopis v »Napreju«, če bi ne bili »voditelji« kakor Kermauner spravili v ospredje samostojnost in neinformiranost kluba. Vsak klub je samostojen in ni z nobeno »neko zadevo« nič v zvezi, pač pa so v zvezi z njo nekateri njegovi člani. Tudi je vsak klub neinformiran, dočim so informirani nekateri člani. V tretji ugotovitvi se nam očita še celo neresnica in to tako, kakor da bi bila že tudi v prejšnjih dveh neresnica ugotovljena. Pa tudi ta »tretja« neresnica je le netočnost, kajti zelo malo je razlike med »izstopom« in »črtanjem zaradi neudeležbe«.

Klub študentov marksistov je na pravi poti, čeprav pooblašča Kermaunera za take izjave. Zato bomo tudi prihodnjic simpatično pisali o njem, dasi se premalo zanima za delavske organizacije, Kermaunerje pa bomo gledali z nezaupanjem, dasi smo jih že slišali govoriti, kako da zaradi svojega dela med delavstvom po obratih — nimajo časa za debato.

Prava naša domača
Kolinska cikorija
Dam jamči
pristnost in jakost!

Vse sodruge, ki hočejo z rokopisom prispevati za »Majski spis«, opozarjamo, da je skrajni čas. Požurite se, da ne bo zopet zamuda!

Tiskovni sklad.

Zadnji izkaz	19. 3. 27 Din	13.664 20
M. Pevec, neizrabljene potnine		80. —
A Leskošek, " " "		30. —
A Martinšek, " " "		50. —
Ivan Domšek, " " " Hrastnik.		5. —
Rihard Kolenc, Prevalje, " " "		2. —
Miloš Babin, " " "		2. —
JSDS v Prevaljah, " " "		22. —
Jože Prealnik, Mežica, " " "		2. —
Franc Polajner, " " "		5. —
Robert Lamprecht, " " "		5. —
Matevž Novak, " " "		3. —
Karl Potočnik, " " "		3. —
Skupaj.		13.873. 20

Najboljši šivalni stroj in kolo je edino le

[za dom, obrt in industrijo v vseh opremah.

Istotam pletilni stroj DUBIED

Pouk v varenju brezplačen
Večletna garancija
Delavnica z op. v. l. i.
Ni ke cen, tu ti na obroke.

Josip PETELINC
Ljubljana

Bližu Prešernovega spomenika

Pletilni stroji najnovejšega patenta "IDEAL", nemškega izdelka, so edina in najugodnejša prilika za trajni in dober zaslužek. — Pouk in pojasnila daje: Fran Kos, Ljubljana, Židovska ulica šte. 5

Zadnji dnevi meseca potekajo. Skrbna gospodinja razmišlja, kaj mora za kuhinjo kupiti pri svojem trgovcu. Pri tem naj pač ne pozabi na Žko, kajti otroci jo pijejo radi, ter je ne morejo več pogrešati.

VELIKONOČNI PRAZNIKI PRELOŽENI? Nam ni nič znano o tem. Ostanajo, kakor so določeni. Opozorimo naše cenj. čitatelje na današnji inserat manufakturne trgovine (pri Golobu) v Celju. Narodni dom, katera nudi svoje ravnokar dospelo blago za pomladansko in letno sezono po najnižjih cenah urečenih cenah. Strankam, katere radi oddaljenosti trgovine ne morejo osebno obiskati, pošlje na zahtevo vzorce. Ker je trgovina solidno domače podjetje, jo vsakomur najtopleje priporočamo.

KAKŠEN TISKOVNI ZAKON IMAMO? V 5. št. »Napreja« smo objavili sledečo notico:

Verd. Prilikom volitev v oblastne skupščine ni trgal naše plakate g. Ignac Hren, temveč njegov brat Karl Hren. Storjen krivico s tem popravljamo.

Vsak bi mislil, da je tak popravek zadostno opravičilo dopisnikov z mote, ker je zamenjal dva brata. Vendar je bila vložena proti »Napreju« tiskovna tožba in smo prisiljeni plačati stroške ter objaviti še sledečo izjavo:

IZJAVA:

»Uredništvo obžaluje, da je v našem listu z dne 29. I. 1927 v dopisu iz Verda pri Vrhniki obdolžilo g. Ignacija Hrena, da je trgal volilne letake. Prepričali smo se, da priobčena notica ne odgovarja resnici, vsled česar g. Ignaciju Hrenu storjeno krivico lojalno popravljamo.«

Državno pravdnništvo je institucija, ki nikakor ne odgovarja modernemu pravnemu čutu. Namesto da bi bilo odvisno od ustave in zakonov, je odvisno od vsa-

kokratne vlade. Zato vidi včasih pre malo včasih pa preveč. Juristi se nad tem nič ne zgražajo, navajeni so in pravijo, da je to v redu, češ državno pravdnništvo ni tu za pravico in moralo, ampak za interes države. Ali je pravica morebiti interesom države nasprotna? To bi se reklo toliko, kakor da išče država svoj interes v krivici! Pa ni tako. Države stojijo in padajo s pravico, s krivico stojijo in padajo samo vlade. Tako je razumeti dejstvo, da je bil 26. III. vzet s. Leskošek v preiskovalni zapor, da se je to govorilo tudi o s. Mörderdorferju in da se je končno tudi res izvršilo. O ponarejevalcih bilanc iz Mežice se to ne govori, čeprav je bila že davno proti njim vložena ovadba na drž. pravdnništvo. Ker je na vladi moralna in pravična SLS, prosimo za pojasnilo te zadeve.

Mežiški nered še vedno ni rešen. Mislimo, da bo novi Veliki župan vsaj občinske volitve takoj razpisal in s tem odpravil protizakonito stanje, ki ga je zakrivil njegov prednik. Sedanji vladni možje govore mnogo o avtonomiji in glede razpuščanja občinskih odborov so zelo ostro nastopali proti prejšnji vladi, dokler so bili v opoziciji. Zda pa, ko imajo sami moč v rokah, nadaljujejo nezakonitosti svojih prednikov na popolnoma enak način.

Zanimivosti z mariborskega okrožnega bora. Demokrati so bili tako demokratični, da so šli skupno s klerikalci k sv. maši in so prosili Boga, da bi smeli biti v okrožnem zboru proti klerikalni večini v opoziciji. Da bi bil »blagoslov« učinkovitejši, je obiskal rim. kat. cerkev tudi protestantovski župnik, demokratski poslanec iz Prekmurja. Naš poslanec je predlagal pri poslovniku, da se črta prisega. Vsi trije klubi (SLS, SDS in radičevci) so glasovali pr ti temu predlogu — vsi so namreč bili v cerkvi! Za predlog radičevcev iz Prekmurja, da se sklene odredba pa pobijanje odev tva, pa ostala dva prijateljska kljuba i cerkve nista glasovala, pač pa naš klub. Takšna je kapitalistična enotna fronta!

Črna. Odgovor »Delavski Politiki« z dne 19. marca ki poroča o shodu v Trbovljah pod naslovom »Fiasko za brnotovce!« Lažete, da je bilo na shodu samo h. bernotovcev, ki da so glasovali proti govoru g. Arha. Vemo pa dobro, da je gospodom znano, da je sama mežiška dolina več k 5 be notovcev poslala na konferenco II. rudarske skupine v Trbovlje, kateri so bili vsi na shodu. Res pa je, da smo glasovali da naj govori g. Arh, tudi sodrug Leskošek je to zahteval, ker je to socialistično, a tega gospodje niso navajeni, res pa je tudi, da je nastal hrup po dvorani, ko je nastopil g. Arh. To je znamenje, da so ga tudi v Trbovljah do grla sili kakor mi. Hvalite se v »Delavski Politiki«, kakšna odobravanja da žanjete s svojimi govori na shodih; res je da Vas še poslušajo ljudje, a verjamejo Vam pa nič! To se je slišalo na shodu, ko je govoril g. Čobal in se je izrazil njegov sodrug: Dolgo si me varal ali zdaj me ne boš več! Drugi zopet govori: »To so same obljube!« Veseli nas pa, da ravno zdaj se hvalite v »Delavski Politiki«, kakšno odobravanje da ste dosegli s svojimi govori na shodu, ko smo se dele ati sami lahko prepričali, ki smo bili iz cele Slovenije navzoči. Če pogledamo malo nazaj v leta 1919—20—21 vidimo, da je bila armada proletarcev pod vašim vodstvom, in da jih zdaj ni. In zakaj to?? R jši so šli v nacionalne organizacije. Če vpraša proletarca zakaj to, ti odgovori: »Zaradi voditeljev.« Slišali smo tudi na občnem zboru II. rudarske skupine, da Vaši lastni člani Vas kritizirajo. Gospodje, svetujem Vam, n anj hvale, pa več požrtvovalnosti za delavski razred, ki ste zato poklicani. Pokažite, kaj delate za de avca dobrega, in mi Vam bomo ploskali.— Dne 20 t. m. smo imeli člansko zborovanje Kons. društva za Slov. Udeležba 15—20 ljudi, to gotovo iz samega zaupanja! Upamo pa, da se bo pr letariat združil preko Vas, gospodje, ker se kažejo znaki.

Izvršujte svoje dolžnosti!

Združenje! Združenje! (Konec.)

Patrioti so imeli 21. I. shod pri Žumerju v Celju. Manjkali niso izvežbani fašisti v rdeči halji. Garnizija je bila na negah, saj je govoril sam general Franc Koren. Govorili so Koren, Komavli, Böhm, še Hraštnik je čvkal kaké tri besedice. Govorili so tako zvito, da se niso naše stranke dotaknili. Kakor domenjano, so čakali, kako bodo loptnili po nas, če se bomo oglasili. In res je s. Leskošek dobil besedo in poročal brez strahu, ter tudi povedal, da v mestu Celju kandidira socialdemokratska stranka, sama. — To je patriote tako razkačilo, da bi bili najrajši vsi na enkrat govorili. Böhm je nesramno udrihal proti naši stranki in blatil s. Bernota, češ da bo treba podregati tisti grmič, kjer zajec notri tiči, da ga bo delavstvo spoznalo! (medklic s. Oseta: tedaj bo že Böhm ven skočil!) Na ta medklic je Böhm takoj ukazal udarnikom, da naj postavijo s. Oseta na ces-

to. Policijski organ jim je bil na razpolago in prišel je nad s. Oseta. S. Oset je pa hotel besedo in jo je le koncem s težavo do il. povedal je marsikaj, kar voditeljem ni bilo všeč, dasi so se strinjali njih člani z izvajanjem s. Oseta. Ni si pomišljal povedati, da je Koren dezertar, ki je zagnal puško v koruzo, in da je on kriv, da nismo v Celju združeni. Na to je imel Koren zaključno besedo. Bil je zelo razburjen, zrasel je kmalu do stropa, govoril je nesramno, blatil je s. Bernota, Leskoška, Stojana in Oseta, kateremu je očital, da je pred leti širil komunizem. S. Oset mu ni ostal odgovora dolžan. Koren je pokazal svojo kulturo, ko se je izrazil da pride tu sem kakor kaka Dunajska vlačuga (misli je s. Oseta, ki mu je z nedklicem odgovoril: ali jih poznaš?). S takim uspehom je zaključil svoj govor. Drugi dan 22. I. so prišli SPJotari na naš shod k Janžeku, a koravno je bilo na plakatih natančno napisano, da imajo vstop samo volilci mesta Celja in vsi člani JSDS vseh srezov. Pripelja-

li so svoje pristaše iz cele okolice in vse svoje pretepače. S silo so udri v dvorano. S. Leskošek jim je pojasnil, da nimajo vstopa, na to so začeli s silo: ufarili so več naših sodrugov in sodružico L. je udaril neki kričač s pokalično steklenico po roki ter ji zdrobil uro! Sodrug! To smo povedali vsej javnosti da bo znala soditi, ter da jim ne bo slepo sledila na limance, ki so namazane z lažmi. Delavci govorijo: ti SPJotari so hujši kakor — "Orjuna"! Tisti, ki so še dozdej po nešteti izkušnjah bili za združenje, — so sedaj proti, ker vidijo, da to niso socialisti, ampak da je to čisto navadna razbijaška tolpa. "Udarni i" v pravem pomenu besede. Tudi s. Oset se je o tem prepričal. Vsak tonec se enkrat ubij, tako se bo tudi ta tonec SPJ. Mi pravimo: mi smo vsako minuto za združitev vsega de avstva! Pristopite k socialdemokratski stranki in Kmečko delavski zvezi, pustite farizeje same! Samo v enotni organizaciji bomo tako združeni, da nas ne bo premagala nobena sila! V zavednosti je moč! Franc Oset

POZOR!

Kdor hoče dobro dalmatinsko kapljico, originalni Viški Opolo, belo, in specialno rožico po Din 12, čez ulico po Din 11, črno specialno Din 10, čez ulico Din 9, ta naj obišče dalmatinsko klet v Ljubljani Dunajska cesta 9, dvorišče, ter tudi v gostilni "Zlatorog" v Gosposki ul. 3. Za gostilničarje iz zaloge jako zmerno cene. Zahtevajte oferte in vzorce. Se priporočata: **Brata Ložić**

Vsled velikega nakupa raznega tu in inozemskega blaga za spomladansko sezono nudim nadalje po izredno nizkih cenah.

fabriško platno	od Din 6 50 naprej
belo	" " 8 — "
platno za rjuhe	" " 28 — "
oksford za srajce	" " 10 — "
blago za moške obleke	" " 75 — "
druk	" " 10 — "
močna hlačeovina	" " 30 — "
dvojna širina	" " 35 — "
ševlot v raznih barvah	" " 35 — "
volneno blago za obleke	" " 48 — "
vseh barvah dvoj širina	" " 15 — "
nočne ženske nogavice	" " 10 — "
moške	" " 31 — "
srajce za moške	" " 20 — "
spodnje hlače	" " 20 — "

Lastna izdelava delavskega perila. Velika izbira svilenih robcev, nogavic, naglavnih robcev, brisač, odev, potrebščine za šivilje in krojače. Zunanjim strankam vzorci na razpolago. **Manufakturna trgovina, Pri GOLOBU, CELJE Narodni dom.**

Najceneje nakupite izgotovljene **moške obleke**

od Din 400 — naprej

obleke za dečke po izredno nizki ceni, kakor tudi spomladansko volneno dlago, šifon in kontenino, kambrike in vse manufakturno blago, moško in žensko perilo itd. pri

M. BENEDIK, Ljubljana,

Kette Murnikova c 8 (prejšnja Martinova c.)

obleke po meri.

Železna industrija d.d. Zenica (Bosna) išče za takojšnji nastop sledeče kvalificirane delavce:

- 1 predvaljača (*Vorwalzer*)
- 3 predpružarje (*Vorstrecker*)
- 1 Staucherja
- 1 Ueberzieherja
- 2 pomožna valjača (*Hilfswalzer*)
- 6 Aufheberjev
- 1 Appreturorschneiderja
- 1 Schweisserja
- 1 prvega Schweisshelferja
- 1 izprašanega strojnega čuvaja, kateri se razume tudi na električni motor,
- 2 ključavničarja za progo (*Streckenschlosser*)
- 1 tokara valjaka (strugarja valjev)
- 1 kova kega predelavca
- 1 pomožnega kovača
- 4 zidarje za Martinove pe i in peči za taljenje
- 2 kotlarja
- 2 Schienengeraderichterja za Stempelrichtmaschinen
- 4 Schienenfräserje
- 1 Schienenbohrerja

Prednost imajo državljani SHS z večletno prakso.

Ponudbe z izpričevali in popisom vseh osebnih in rodbinskih podatkov je poslati na Direkcijo Industrije Gvozdja d. d. Zenica (Bosna).

MODNA TRGOVINA

R. SAVNIK, CELJE, Aleksandrova cesta 4.

Vam nudi vsakovrstno blago po najnižjih cenah kakor n. pr. moško in žensko perilo, moške klobuke in kape, velika izbira pletenin, nogavic in rokavic, belo platno in šifone za perilo.

(VELIKA IZBIRA SVILENIH ROBCEV.)

DELAVCI DOBIJO POSEBEN POPUST.

Tvornica dežnikov in solnčnikov
L. Mikuš, Ljubljana

Mestni trg šte. 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji ceni.

Ustanovljeno leta 1839

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana, Frančiškanska ulica šte. 6

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade, najmodernejše plakate in vabila za veselice, letne zaključke.

Najmodernejša uredba za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

Stereotipija

Litografija.